

**Stichting
Beroepsopleiding
Hartfunctielaboranten**

**Opleiden van hartfunctielaboranten:
Van opleidingsvisie naar opleidingsplan**

Roderick Scherptong, Herma Burgers

1-12-2024

Inleiding

Enkele jaren geleden is de Stichting Beroepsopleidingen Hartfunctielaboranten (SBHFL) begonnen met het flexibiliseren van de opleidingstrajecten voor hartfunctielaboranten. Het belangrijkste doel is om de opleiding toegankelijk te maken voor een brede doelgroep om zo goed mogelijk in te kunnen springen op de stijgende vraag naar hartfunctielaboranten. Daarnaast past het bij de algemene onderwijsvisie in Nederland, waarin maatwerk voorop staat en de opleiding van professionals zoveel mogelijk competentiegericht moet zijn. In lijn met die gedachte hebben er sinds 2020 een toenemend aantal opleidingen een accreditatiestatus gekregen van de SBHFL, waardoor er een diversiteit van mogelijke opleidingsroutes is ontstaan. Enerzijds is dit positief, omdat het een duidelijke uiting is van flexibilisering in de praktijk. Anderzijds kan het ook tot verwarring leiden, omdat het niet altijd duidelijk blijkt of een opleidingsroute wel of niet geaccrediteerd is. In dit document worden aan de hand van de opleidingsvisie praktische handvatten gegeven, zodat het makkelijker wordt om daar inzicht in te verkrijgen. Omdat zowel het werk als opleidingsveld veranderen in reactie op de praktijk, is dit document geen vaststaand gegeven maar volgt het uit het opleidingslandschap zoals dat nu is. Momenteel werkt de SBHFL aan een vernieuwde webomgeving, waarin het makkelijker zal zijn om deze aanpassingen direct door te voeren.

De opleidingsvisie

Onderstaande figuur staat centraal in de opleidingsvisie, die gebaseerd is op drie peilers: *Kwaliteit, flexibiliteit en erkenning*.

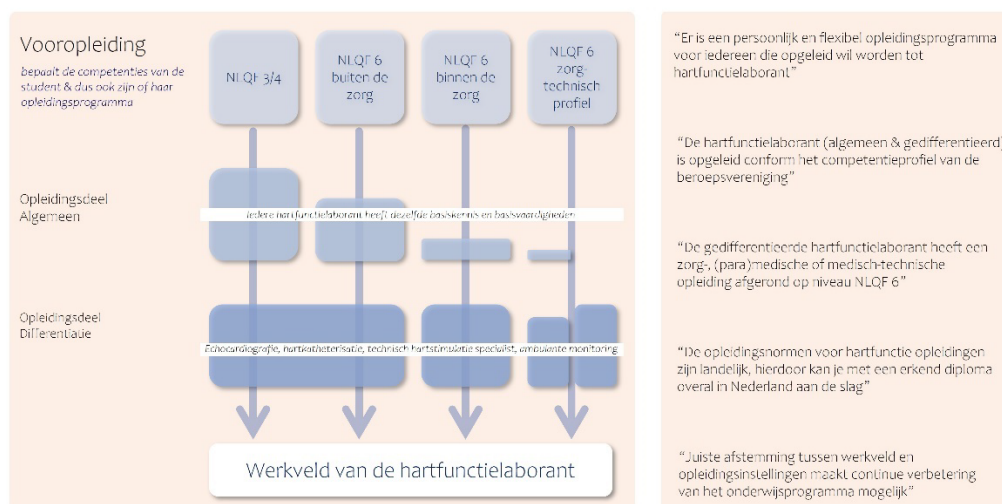
De SBHFL beoordeelt de **kwaliteit** van opleidingen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het hartfunctie-onderzoek overal in Nederland gelijkwaardig is. Dat betekent dat het competentieprofiel van een hartfunctielaborant overal in Nederland hetzelfde moet zijn. Van ieder opleidingsinstituut, of die nu de volledige of een gedeelte van de opleiding tot hartfunctielaborant aanbiedt, wordt beoordeeld of het curriculum voor wat betreft het niveau en de inhoud aansluit bij het beroepscompetentieprofiel (BCP) van de hartfunctielaborant zoals dat is opgesteld door de beroepsverenigingen. Op die manier kan de opleidingskwaliteit van iedere hartfunctielaborant gegarandeerd worden.

De achtergrond van studenten die beginnen met de opleiding is zeer divers. Hierdoor kunnen grote verschillen ontstaan in het start competentieprofiel. Het doel van de opleiding is om competenties aan te vullen zodat een professional voldoet aan het BCP van de hartfunctielaborant na afronding van de opleiding. Het verschil tussen die start en doel competentieprofiel is bepalend voor de samenstelling van het opleidingsprogramma. Daarom vraagt een diversiteit aan competentieprofielen bij de start om **flexibiliteit** in het opleidingsaanbod als geheel.

Hartfunctielaboranten horen bij de ziekenhuisprofessionals met een zorg-technisch profiel en deze zijn geen onderdeel van de beroepen in de individuele gezondheidszorg en zijn ook niet opgenomen in het BIG-register. Desalniettemin hebben hartfunctielaboranten veel verantwoordelijkheid en wordt van hen verwacht in grote zelfstandigheid te kunnen werken. Om die reden is er een intern beroepsregister met erkenningsystematiek ingericht door de Nederlandse Hartfunctie Vereniging, de Vereniging van Technisch Hartstimulatie Specialisten en de Nederlandse Vereniging Voor Cardiologie. Deze **erkenning** wordt door de SBHFL in samenwerking met de beroeps- en wetenschappelijke verenigingen zorgvuldig bewaakt en geldt zowel voor de opleiding als de dagelijkse praktijk.

Visie opleidingsroute hartfunctielaboranten

Kwaliteit, Flexibiliteit & Erkenning

De visie opleidingsroute hartfunctielaboranten is opgesteld door de stichting beroepsopleiding hartfunctielaboranten. Deze stichting opereert in opdracht van de Nederlandse Hartfunctie Vereniging en de Nederlandse Vereniging Voor Cardiologie.

Van visie naar plan

In de opleidingsvisie is goed te zien dat voor iedere student, ongeacht de vooropleiding, een plan is te maken dat leidt tot het werkveld van de hartfunctielaborant. Bij de samenstelling van dit plan is het goed om rekening te houden met **drie voorwaarden** waaraan een professional moet voldoen om uiteindelijk erkend te worden als hartfunctielaborant met een differentiatie in de richting echocardiografie, hartkatheterisatie, ambulante monitoring of cardio-implantaten.

1. **Bachelor:** De professional moet (minimaal) in het bezit zijn van een HBO-bachelor getuigschrift met een zorg-technisch profiel binnen het cardiale domein.
2. **BCP:** De professional moet beschikken over alle competenties zoals die zijn omschreven in (1) het BCP van de algemeen hartfunctielaborant én (2) het BCP van (minimaal) één van de uitstroomvarianten.
3. **Bevoegd:** Alle onderdelen van de opleiding moeten geaccrediteerd zijn door de SBHFL en het opleidingsinstituut moet de bevoegdheid van de SBHFL hebben gekregen om dat opleidingsonderdeel aan te bieden.

Zodra een student zich bij de SBHFL inschrijft bij de SBHFL en voldoet aan deze *drie B's*, dan wordt de professional ingeschreven met een erkenningsstatus als hartfunctielaborant met een differentiatie.

Bij de samenstelling van het opleidingsplan en liefst voor de start is het dus goed om bij iedere individuele student te controleren of wordt voldaan aan de drie B's zodra het programma is afgerond. Dit kan altijd worden voorgelegd aan de SBHFL voor een extra controle. Dit voorkomt teleurstelling en onnodig lange opleidingstrajecten.

De algemeen hartfunctielaborant is gedeeltelijk erkend

De opleidingsroute van hartfunctielaboranten bestaat uit een **algemeen deel** en een **differentiatie deel**. Na het afronden van het algemene deel mag een professional zelfstandig werkzaam zijn in de praktijk, maar wel met **gedeeltelijke erkenning** voor een beperkt functieprofiel zoals dat is vastgelegd in het [NHV-Normendocument Kwaliteit Hartfunctieonderzoek](#). Iemand die dit opleidingsonderdeel heeft afgerond kan, ten bewijze daarvan, een certificaat aanvragen bij de SBHFL. **Het is echter van belang om te realiseren dat dit slechts een gedeelte is van de route naar volledige erkenning als hartfunctielaborant.**

De opleidingsroute naar volledige erkenning

Zoals eerder benoemd is de achtergrond van studenten die worden opgeleid tot hartfunctielaborant met differentiatie zeer divers. Het opleidingsveld is flexibel, maar daardoor soms ook complex, waardoor het lastig kan zijn om vast te stellen of een opleidingsroute tot erkenning leidt. De SBHFL maakt daarom gebruik van een stappenplan:

1. Stel allereerst vast over **welke competenties iemand heeft**, alvorens het te hebben over een geaccrediteerde opleiding. De SBHFL kan hierbij altijd helpen. Wij kunnen van iedere student beoordelen welke competenties, zoals in de BCPs is omschreven door de [NHV](#) en de [VITHaS](#), zijn verworven bij eerdere opleidingen.
2. Bepaal welke competenties ontbreken. Dit geeft een overzicht van **te verwerven competenties** om uiteindelijk erkend te worden als hartfunctielaborant. Een deel van deze

competenties kunnen afkomstig zijn uit het opleidingsdeel algemeen en voor bijna iedereen geldt dat de meeste competenties uit het differentiatiedeel ontbreken.

3. Bekijk welke opleidingsinstituten de **ontbrekende competenties** aanbieden en controleer altijd bij de SBHFL of het **instituut** ook **bevoegd** is om dat onderdeel van de opleiding aan te bieden in een route naar volledige erkenning.
4. **Check de drie B's!** Na afronding van het opleidingstraject moet een hartfunctielaborant voldoen aan de drie B's om volledige erkenning te krijgen. Dit is een harde eis die is opgelegd vanuit de beroeps- en wetenschappelijk verenigingen.

Wanneer bij iedere student voor de start van de opleiding op deze vier stappen wordt gecontroleerd, dan leidt dat altijd tot een erkende opleidingsroute.

Kwaliteitsregister en diplomaregister

Zodra iemand een opleidingsroute succesvol heeft afgerond en voldoet aan de drie B's, volgt inschrijving in het **kwaliteitsregister** van de SBHFL. Dit kan gezien worden als een soort BIG-register voor hartfunctielaboranten. Voor hartfunctielaboranten die werken in de praktijk bestaan ook kwaliteitsnormen en het register is ervoor bedoeld om aan te geven dat iemand daaraan voldoet. De opleiding is hierbij de basis en werkzaam zijn in de praktijk en het volgen van nascholing is het vervolg.

Een opleidingsroute hoeft niet altijd gestroomlijnd te verlopen. Het kan zijn dat iemand een erkende opleiding heeft gevolgd, maar niet voldoet aan de drie B's. Ook die studenten (kunnen) worden ingeschreven bij de SBHFL, maar dan in het **opleidingsregister**. Op die manier staat vastgelegd welk onderdeel van de opleidingsroute is afgelegd en is het ook duidelijk welke onderdelen nog ontbreken. Wanneer een student is ingeschreven in het diplomaregister kan ook volledig gebruik gemaakt worden van de bij- en nascholingsrol die de SBHFL heeft, zoals het inzien van de nascholingskalender en het bijhouden van bij- en nascholingspunten. Zodra iemand voldoet aan de drie B's volgt 'verplaatsing' van het **opleidingsregister** naar het **kwaliteitsregister** en is een professional volledig erkend als hartfunctielaborant met een differentiatie.

Praktijkvoorbeelden

Om het makkelijk te maken heeft de SBHFL een overzicht gemaakt van erkende opleidingsroutes (Zie: Bijlage opleidingsroutes, pag 5,6). Het is **niet verstandig** om dit overzicht als een soort menukaart te zien, waaruit je opleidingsonderdelen kan kiezen om zo tot volledige erkenning te komen. Dit overzicht is namelijk geen vervanging voor het stappenplan van de opleidingsroute en de drie B's. In geval van twijfel is het altijd verstandig om je door te SBHFL te laten adviseren.

Tot slot

De SBHFL werkt intensief samen met de beroeps- en wetenschappelijke verenigingen om zorg te dragen voor een flexibele opleiding met duidelijke uitgangspunten voor de kwaliteit en een heldere erkenningsystematiek. Dit document geeft een weergave van de situatie zoals die op dit moment is, '24/'25. Hoewel de uitgangspunten in de visie naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren nog gebruikt kunnen worden, is zowel het werk- als opleidingsveld van hartfunctielaboranten dynamisch van karakter, waardoor de praktische uitwerking van jaar tot jaar kan wijzigen.

Bijlage opleidingsroutes voor de hartfunctielaborant.

1-12-2024

Onderstaand ziet u een overzicht met opleidingen. Dit is vastgesteld op een specifieke datum. Omdat zowel het werkveld als opleidingsland continue in beweging zijn, kan het zo zijn dat het overzicht wordt aangepast in reactie daarop. Om die reden kunnen er geen rechten aan ontleend worden, maar dient het als indicatie op de datum die genoemd staat. Mocht u willen weten of een opleidingsroute geaccrediteerd is, dan kan u contact opnemen met de stichting.

1. **Vooropleiding:** Afgerond voortgezet onderwijs of afgeronde MBO-opleiding zonder medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein. **Opleiding:** Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. **Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister:** De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
2. **Vooropleiding:** MBO-opleiding met medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein. **Opleiding:** Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. In bepaalde gevallen kan op basis van werkervaring of gevolgde bij- en nascholing vrijstelling*¹ worden aangevraagd voor opleidingsonderdelen. **Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister:** De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
3. **Vooropleiding:** Afgeronde HBO-opleiding zonder medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein. **Opleiding:** Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. **Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister:** De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
4. **Vooropleiding:** HBO-opleiding met medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein, niet in aanmerking komend voor het schakelprogramma hartfunctielaborant. **Opleiding:** Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. In bepaalde gevallen kan op basis van werkervaring of gevolgde bij- en nascholing vrijstelling*¹ worden aangevraagd voor opleidingsonderdelen. **Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister:** De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
5. **Vooropleiding:** HBO-opleiding met medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein, in aanmerking komend voor het schakelprogramma hartfunctielaborant. **Opleiding:** Schakelprogramma*² hartfunctielaborant, gevolgd door post-HBO programma van een uitstroomrichting. **Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister:** De student dient te beschikken over bewijs van afronding van de vooropleiding, het schakelprogramma en het post-HBO traject.
6. **Vooropleiding:** HBO-opleiding met medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein, die door de SBHFL is geaccrediteerd als opleiding tot algemeen hartfunctielaborant. **Opleiding:** Post-HBO programma van een uitstroomrichting. **Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister:** De student dient te beschikken over bewijs van afronding van zowel de vooropleiding als het post-HBO traject.
7. **Vooropleiding:** WO-opleiding zonder medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein. **Opleiding:** Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. In bepaalde gevallen kan op basis van werkervaring of

gevolgde bij- en nascholing vrijstelling*¹ worden aangevraagd voor opleidingsonderdelen.

Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.

8. **Vooropleiding:** WO-opleiding **met** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein. **Opleiding:** Post-HBO programma van een uitstroomrichting. **Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister:** De student dient te beschikken over bewijs van afronding van zowel de vooropleiding als het post-HBO traject.

*¹ Bij iedere vooropleiding kan vrijstelling worden aangevraagd. Voor bepaalde opleidingen is sprake van standaardvrijstellingen. Overige vrijstellingen worden op individuele basis vastgesteld. Hierbij wordt gekeken naar vooropleiding, werkervaring, gevolgde bij – en nascholingen. Bij het aanvragen van vrijstelling is belangrijk dat bewijs kan worden aangedragen in de vorm van een werkgeversverklaring en/of opleidingscertificaten.

*² Bepaalde vooropleidingen met een medisch technisch profiel in het cardiovasculaire domein komen in aanmerking voor het schakelprogramma voor de opleiding tot hartfunctielaborant. Informatie over deze schakelprogramma's is verkrijgbaar bij de LOI. Kijk op www.sbhfl.nl voor een link naar de LOI website.